

Luka Salapura

BORA VITORAC, kserografike (crteži)

Galerija IZBA, mart 2006.

Kako kaže pesnik Vujica Rešin Tucić "Bora Vitorac beše jedna besprekorna basterkitonovska figura novosadske pesničke scene sedamdesetih godina i skoro pola veka je bilo potrebno da se iza stare firange pojavi i njegov neobični, muzikalni mačak, čiji uzbudljivi, istegljeni obrisi u seriji neobičnih crteža promiču pred našim očima" odnosno da "taj surovi vremenski jaz postane zanosni džez (jazz)". Primedba istog pesnika o Bori Vitorcu i njegovoj liniji kleovske jednostavnosti i karikaturalnosti gesta jednog Georga Grosa te opiranju "nekoj nevidljivoj sili koja je htela da ga potčini" u potpunosti je istinita i bila je gotovo proročka. Naime, svojim najnovijim crtežima autor prikazuje jednu neobičnu, neuobičajenu i čak izvanrednu svežinu kako u samoj liniji tako i u ukupnom postupku. Originalni crteži, uvećani postupkom fotokopiranja koji podrazumeva raznovrsnu moguću grešku na otisku prouzrokovanu tehnološkom nesavršenošću, preobraćeni su u novi artefakt – kserografiku i postali nova, potpuno

autonomna dela. Proces ovladavanja prostorom belog papira bilo kog formata ovim postaje odnos između umetnika i mašine, umetnika i tehnologije... Slična istraživanja mogli smo da vidimo na izložbi mađarske kserografike koja je održana u Novom Sadu na samom početku devedesetih godina.

Oslobođen skoro poluvekovnog javnog nebitisanja na likovnoj sceni kroz seriju izložbi u periodu od 2003. do 2005. godine Bora Vitorac na tu istu scenu sada izlazi i otvoreno i hrabro. Taj, već čuveni muzikalni mačak, "koji je svoga tvorca naučio kako da ne bude ponizan, da ne dozvoli da ga gnjave i da se ne plaši" svoje probojno mesto je prepustio jednom novom angažmanu ništa manje likovne snage i visokokvalitetnog likovnog govora. Sav taj džez i danas na ovim crtežima traje. U mnogim elementima predstavljenih dela jače i kvalitetnije nego pre pola veka. Zrelost i mudrost, a nadasve otvorenost ka istraživanju i eksperimentu u postupku kao i spremnost da se prihvate razne nekonvencionalne tendencije čine umetnost Bore Vitorca jednim nesvakidašnjim otkrićem.

Bora Vitorac se rodio 1940. godine u Novom Sadu i tu je sav svoj vek proveo. Do ove izložbe, samostalno je izlagao u Novom Sadu (tri puta), Somboru i Bečeju.